

99
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΑΙ
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκέμβριος 1969 - 17 Ιανουαρίου 1970

Συμπληρωματική επιμύθευ πρὸς τὸ ἔρωτημα τοῦ-
ρισ διὰ θεωρητικὰ ἔργα καὶ κατ' ἔδαμον πυλῶν τοῦ
ἀποσταλέντου παρὰ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (Κέντρον Ἑρεῦ-
νης τῆς Ἑλληνικῆς Λαθρογραφίας).

Εἰς τὴν παρ' ἡμῶν ἐξιστάμενην περιπτὴν Μυρτιάς Τρε-
βιάδος ἤρραυται κρήνη καὶ ἰδίως κατὰ τὴν τελευταίαν
τριαικοστίαν περίπου οἱ καίτοιτοι ἀσχεροῦται μὲν πρὸς
μέτρη ἀμπροσφύγγησαν καὶ ἐξασφύγγησαν.
Ἄπαντα σχεδὸν τὰ πηγάματα τοῦ ἐπύρχον πρὸ τοῦ 1920
καὶ ἐσφύγγοντο διὰ συμπληρωματικὴν μεταβλήσαν
ἐν ἀμπύχων καὶ ἐξασφύγτα (Λιόφυτα).

Ἐλάχιστοι μόνον πηγάματα ἐπύρχον εἰσὶν διὰ σπο-
ραδ συμπληρωματικῶν καὶ δειρῶν, ἅτινα τέκνοντι να
μεταρρυσίαν καὶ τὰτα σπορῶν πρὸ ἀμπύχων
καὶ ἐξασφύγτα.

Εἰς τὴν μερρίδην τῶν συμπληρωματικῶν καὶ δειρῶν εἰς τὸν
τόπον, μέχρι τοῦ 1920 καὶ μετὰ τὸ 1920, μέχρι σήμε-
ρον 1968, ἐλάχιστοι μεταρρυσίαν μόνον εἰσὶν τοῦ
αἰνέου τυχερῶν ἀνάδιν ἔδον.

Οὐδὲν ἀγανιστικὸν μηχανισμὸν ἐχρησιμοποίησεν εἰσὶν
εἰς τὸν τόπον τούτον διὰ τὸν ἀγανισμόν, εἰδομένην
ὅτι ἡ ποσότης τῶν πρὸς ἀγανισμόν σταθμῶν εἶναι ἔ-
λαχίστη.

Εἰς τούτων τὰ μέσα μερρίδης τόσον κατὰ τὴν
σποραδ ὅσον καὶ κατὰ τὸν ἀγανισμόν εἰς καὶ τοι-
πὰς ἔργασις παραμένουν τὰ παλαιὰ τὰ χρησιμο-
ποιώμενα καὶ πρὸ τοῦ 1920, εἰς κατὰ πρὶπτωσιν
ἀναγνιστικῶν περιεγράψαμε εἰς τὸ συντηκτικὸν ὑπο-
βαλλόμενον ἐρωτηματολόγιον.

Εκ Μυστικής τῆς 17 Ιανουαρίου 1970
ὁ ἱστάμενος καὶ συνηγορῶν διότι

ΜΙΧ. ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) *Μυρτιά*.....
(παλαιότερον ὄνομα: *Βάρβαρον*), Ἐπαρχίας *Πεδιάδος*.....
Νομοῦ *Ἡρακλείου*.....
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Μιχαήλ Παπαδάκης*.....
ἐπάγγελμα *διδάσκων*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Μυρτιά Ἡρακλείου Κρήτης*.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον *41 ἐτῶν*.....

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Εὐάγγελος Αἰσρινδάκης*.....

.....
ἡλικία *69 ἐτῶν* γραμματικαὶ γνώσεις *57 Θεματικῶν*.....
..... τόπος καταγωγῆς *Μυρτιά*.....
Ἡρακλείου Κρήτης.....

β) *Μιχάλης Παπαχρονιάδης, ἐτῶν 71, 57 Θεματικῶν*

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων; *Διὰ σποράν προωρίζοντο αἰ ἀμυγλ. καὶ περικο- καὶ ἐνὶ διὰ βοσκὴν, αἱ ἀμυγλ. τοι(χερσοί) ἡ περικοί*
- Ἐπῆρχον αὐταὶ χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα; *Καὶ ἐπῆρχον καὶ κληρῶνται*.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μονὰς κλπ. *Ἄρ. ἰδιοκτη- εἰς ἀνθρώπων καὶ ἀνθρώπων ἐκ τῶν χωρικῶν*...
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του; *Ὑπὸ τῶν γονέων διανέμεται μέρος τῆς περιουσίας μετὰ τὸν γάμον προαρινὰ καὶ μετὰ θάνατον ὀριετικά*

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν καὶ εἰς τὴν ἀμπελοποιήσιν*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Οἱ τεχνῖται ἀσχολοῦνται εἰς τὴν γεωργίαν*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὁρους· ὡς ἄτομα ἢ μετ' ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα ἐργάζονται ἐντόπιοι ἐργάται ἐπὶ ἡμερομισθίῳ καὶ μισθοὶ καὶ μετὰ τῶν οἰκογενειῶν*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ;.....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἐπὶ ποῦ προήρχοντο οὗτοι· ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον· ἡμερομισθίαν εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ χρησιμοποιοῦνται ἐργάται ἐντόπιοι ἄνδρες ἢ γυναῖκες. Ἐλάμβανον ἐξ ἡμερησίου εἰς εἶδος μὲν τὴν ἐκμεταλλεὺς καὶ τὴν γαιοκτηνίαν*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρεταί) ἢ δούλαι ; Ἐάν γὰρ, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Ἐχρησιμοποιοῦντο δούλοι καὶ δούλαι ἐντόπιοι*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;.....

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

- δ'. 1) Πώς ελιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος:...

Παλαιότερον τὰ χωράφια ελιπαίνοντο δια-
ζωϊκῆς καὶ φυτικῆς...

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; Ἀπὸ τοῦ 1920 καὶ 20 καὶ ἐντεύθεν.

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον ἀπὸ τοῦ 1925 καὶ οἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ ἀπὸ τοῦ 1945.

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον αὐτοῦ ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον (μονόφτερο) ἐχρησιμοποιεῖτο ἐν τῇ ἐπαύλει καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ.

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον αὐτοῦ ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον (μονόφτερο) ἐχρησιμοποιεῖτο ἐν τῇ ἐπαύλει καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον μετὰ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. Περαιωνί	4. ὕψος	7. Σταβάρ	10. Καρφί
2. Ἐξέρχ	5. Παράλλη	8. Κουζούρι	
3. Πονάρι	6. Επαύλι	9. Αεροσταβάρ	

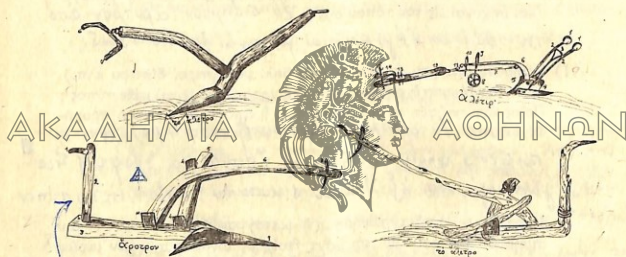
- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῇσει;) Μόνον διὰ βαρὺς ἀργασιὰς (1945)
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ἔν. χρ. χρησιμοποιεῖται

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....

5) Μηχανή ἀλωνισμού

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *ὑπῆρχαν. εἰς τὸν τόπον...*
ἐξήντα. ξυλίνου. ἀρότρων.

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ υπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>χρυσάνι</i>	6. <i>εἰσβαρί</i>	11.
2. <i>ἔξερη</i>	7. <i>καρφί</i>	12.
3. <i>ποδάρι</i>	8. <i>περὶθία</i>	13.
4. <i>ἐφῆντι</i>	9. <i>ὑνί</i>	14.
5. <i>ἐπαδύ</i>	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
 θμῳσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
 διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν
 χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφή-
 σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
 εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο καὶ εἶναι δύο
 τύπων. ἑμμελὲς διὰ τὰ πετρώδη καὶ 2) τὸ φτε-
 ρυτὸ διὰ χωματερά (λιβάδια).....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

6) Τὴτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξυλοῦ ἢ σιδήρου;.....

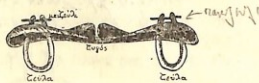
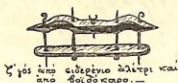

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
 (π.χ. σκεπάρι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

σκεπάρι, σκεπάρι, πριόνι, ξυλοφαῖ, ἀρίδι, ξυλοφαῖ (ξυλοφαῖ).....

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. Ἐχρησι/ντο βόες, ἐν μερὲν ἀμύοναι καὶ ἐπ' αὐτῶν ὄνοι
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; πρὸς ἐμὲν καὶ διὰ βόας δύο, διὰ ἡμίονου, εἰς.
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; Διὰ δύο ζῶα ἦτο ἀναγκαῖος ὁ ζυγός

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.). ὁ ζυγός ἦτο καὶ εἶχε ἐξαρτήματα ὡς...

ὁ ἀναγκῶν... δὲ διὰ τὰ πιζεύλια ἐκ τὸν τόπον ὀνομαζέσθαι (πικύζεις).

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

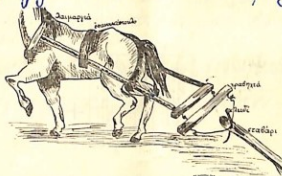
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγόν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). ὁ κρίκος τοῦ σιδήρου ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγόν καλεῖται (χασκρά) καὶ προσδένεται εἰς αὐτόν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; ἀπὸ τοῦ 1950

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τοῦ (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

Γιά νὰ προσδεθῇ τὸ ἄροτρον ἢ ἄλλο ζῶον εἰς τὸ
ἄροτρον χρειάζεται νὰ κεντηθῇ.
Ἡ χαιμαργία εἰς τὸν τόπον ὅπου μέλλεται κέναι

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα
ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. Ἡ ὄργωσις ἐφ' ἑνὶ τοίῳ
γίνετο ἀπὸ τοῦ ζεύγους

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλιμον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) Ταῖς βοδίας προσένευσεν εἰς τὸν
ζεύγος διὰ τῶν ζεύγων εἰς τὸν ἀντήνα. ὁ ἀντήνα
προσένευσεν τὸ ἄροτρον διὰ τῶν γούρων εἰς τὸν ζεύγος.

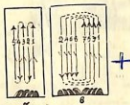
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. Ἡ τὸ σιδηροῦν ἄροτρον
τὸ ζεύξιμον γίνεται ἀπὸ κέναι περὶ δύο βοῶν. Ἡ καὶ δια τοῦ
ζεύγους τὸ ἄροτρον κεντρεῖται διὰ τῶν γούρων διὰ σιδηρῆς ράβδου
ὑπερμενῆς ἐπὶ τῶν δύο κούρων

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
ὄργωμα; με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).
Μετ' ἔχοντι τὰ ὅπλα ταῖς ἄκραι ἔχοντι
εἰς τὰ κέρατα.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερα) τὸ ὄργανο. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

[illegible]

ἡ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε με το σημείον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργανον τοῦ ἀγροῦ γίνεται (ἢ γίνεται ἀκούη) εἰς χωρίδας (στῆν) σπορὰς ἢ σπορίαις, νταμίαις, σισαίς, μεσοράδες κ.λ.π.) ; Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργανον τοῦ ἀγροῦ γίνεται τοῦ καὶ γίνεται ἀκούη εἰς (σποράς).....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με αὐλακίαν ; *H. spora.*
χωρίζετο και χωρίζεται με αυλακία.....

- 6) Πού υπάρχει ή συνήθεια να γίνεται ή σπορά του σίτου και άλλων δημητριακών μόνον με σκαπάνη, δηλ. να μη χρησιμοποιείται άροτρον ; 6.8 ... σκαπάνες ... η μίμρα, πιφίχαλ...

- 7) Ποιοί τρόποι ή είδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθέτως, πλάγιως, βαθιὰ κλπ. ἡ γαλῖαν... ἐν... ἐπὶ... ὑπεκένω καὶ ἐπὶ... ἐπιπλέων καὶ κατῴκω.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

Υ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

1) Καλλουργία Ιανουαρίου 2) διβόλισμα Μαρτίου 3) ἀνέχυμα Μαΐου 4) γύρισμα Νοεμβρίου - Δεκεμβρίου

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν (Ἀπαυτήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

1) καὶ φύτευμα κηπευτικῶν 3-4 ὀργώματα καὶ ποσὸν ὕδατος καὶ ἄλλων ὀργωμάτων.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπανσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν.

ἔπινυν ἔτσι

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; ... 4 ... π.χ. π.π.π.π.

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; ... ποδία ...

Κατὰ τὴν σποράν ἀρνητικὸ ποιεῖται ἡ ποδία.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

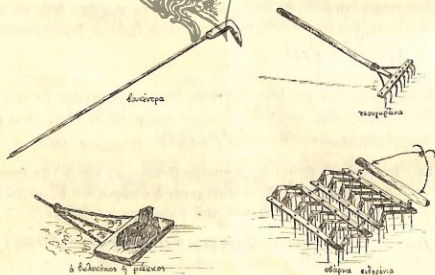
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

ὁ πλάσσαντες (βουκέντρος)

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *κατὰ τὴν διβόλισμα γίνεται ἰσοπέδωσις*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων)

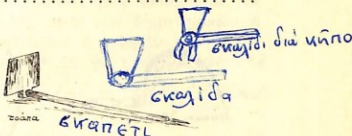
ἡ ἐργασία γίνεται διὰ (σκαλίδων)

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμός, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν),

1) Η σύμβαση διαπραγματεύεται 2) Το κράτος διαχωρίζεται.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι πρὸς ἐκτελοῦν

Εἰς ἑργάτης σπουδαστὴ συνήδην τὰς ψυχὰς
διακαταμενὴ τῆς πίστεως τὰς ἀρετῆς.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου

Εἰς πτωχὸν (ταχαυτὰ) ἐκ τοῦ ποσὸς οὗ
ἐκινεῖται πρὸς ἑσέως φρεσὶν (καὶ φρεσὶν).

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σάνον, τριφύλλι κ.ἄ.

Τὰ περιεχόμενα ἄλλα

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. *Ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἐγένετο*

καὶ ἄλλως. **Ἡ παρρησία** τῶν χριστιανῶν γίνεται
καὶ γίνεται σήμερον διὰ φυτῶν ἐκ ἀγκύρας

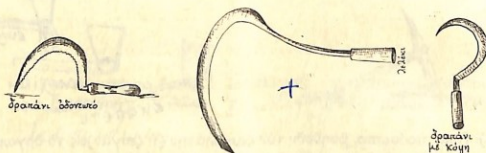
Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Μὲ τὸ δρεπάνι, ὡς τὸ πασιπάρω
διὰ σταυρῶς ἐκτετακμένων

Ἐάν ᾖσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χάρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).

ὁμαλῇ

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

ἡ χειρολαβὴ ἦτο κατεσκευασμένη ἐκ
ξύλου πυρροῦ ξύλου

5) Ποίος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπά-
νια κ.ά.) *Ο. εὐδαιμόνητος*.....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς
χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ
ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων
(τῆς ρόβης κλπ.) *Τὰ δημητριακὰ εἴτιι περιζεύεσθαι καὶ
δραπάνι καὶ δέ δάριον (ροβίδια, ρόβη) δι' ἐκρίτωσιν*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ
δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ
σίκαλις κλπ. *Θηρία τὰ ἀντικρὺ δημητριακὰ εὐδαιμόνητος
καὶ θερίζονται μὲ (δραπάνι) εὐδαιμόνητος ἀπὸ ἐδάφους περίπου 0,10 μ.*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν
μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *Οἱ στάχυες
καὶ ἔμεναν καὶ μένουν ἐξέχοντα ἐξέχοντα μαχαλίστην*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ),
τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξίς,
πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ
τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους τὰ δράγματα ; *Οἱ χερσὶ οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν
τὰ (μάτσα) ἐπὶ τὸν ἐδαφους*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.
Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα
τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφα-
λαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ δια-
σταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Τὰ ματσα καὶ
τοποθετοῦνται μαζί ἐπὶ τὸν ἐδαφους ἀλλὰ ἐν ἑ-
ν ματσα μὲ ἀντιθέτου καὶ κεφαλὰς*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. *ἀγκαλιές*.....

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ;.....

θερίζουν καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες.....

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι μετ' ἡμερομισθίων (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε μετὰ τῆς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας οὐροματολογίαν) *ἡμεῖς ἐμείβοντο μετ' ἡμε-*

*ρομισθίου εἰς χρῆμα (25-30 δρα) ἡμεῖς τὸν 2)
μετ' ἀποκοπῆς εἰς εὐδὸς (χωρὶς φαγητοῦ παροχῆς) εἰς εὐδὸς
εἰς τὸν ἰδιοκτητὴν εἰς τὸν ἐργάτην, ὁ καταναλωτὴς ἐνδ-
ροῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐμείβοντο εἰς εὐδὸς διὰ τὸν κτήματόν
καὶ οὗτοι ἐμείβοντο καὶ εὐδὸς κατὰ τὸν ὅτι οὗτοι*

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφυ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;.....

*Μανὸν αὐτὴν γυναῖκα ἔφερον μετ' ἀμφοτέ-
ρας τὰς χεῖρας χιρὸν (χρῆμα)
κατὰ τὸν ὅτι οὗτοι, ἄλλα καὶ εὐδὸς
διὰ τὸν ὅτι οὗτοι*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

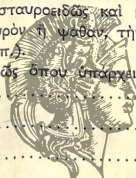
Ἐδίδετο δίδεται προσοχή ὡς πρὸς τὴν Τρίτην

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *Ἐτραγουδοῦσαν καὶ τραγουδοῦν κυριτικῆς καὶ τι καὶ ἑστάντα ἀπὸ τῆς παραβολῆς μετὰ βάνει καὶ δερίζω γιὰ νὰ μετὰ δερνὸν ὁ Βαρρὰ καὶ ὁ ἴδιος καὶ μαυρίζω.*

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΘΗΝΩΝ

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

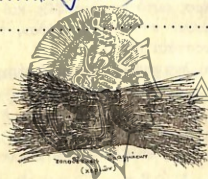
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ δεμάτιασμα ἐγένετο ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν κατὰ τὸ ἔσπερας ἢ τὴν αὐγὴν διὰ νὰ μαζικτοῦν οἱ στάχυες

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πώς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν. *Συνήλ. 74*

*δεμάτιασμα ἐγένετο... ὑπὸ δύο ἐργασιῶν...
ὁ εἰς δεμάτιασε καὶ ὁ ἄλλος μετέφερε
τὴν ἀγκυρίαν... Τὰ δεμάτια ἐδύνοντο μὲ
σπάρτα, ἢ πριβότιον καὶ ἰδίως
τὸν τριηταῖον κλωρὸν μὲ ὑψόμενα
ἀμπέλου (ροζακί).....*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; *74*

*δεμάτια ἀφήνοντο ἐν τὴν ἰδίαν θέσιν
ἀνὰ 4, διὰ τὰ μεταφέρωνται διὰ
τῶν φῶν ἀνὰ 4.....*

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς; *τὸ φύτευμα τῆς
καπνῆς ἐγένετο διὰ τὰς μὲν Ἰουλιὰς (ἀνύδρας)
τὸν Ὀκτώβριον διὰ τὰς δὲ νοτιοβοτάνικὰς τὸν
Ἀπρίλιον.*.....

- 2) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

*Τὸ βγάλισμο τῶν γεωμήλων διὰ τὰς μὲν
Μαΐας ἐγένετο διὰ τὰς ἄροτρον
διὰ τὰς δὲ Μαρτίου διὰ σκαπάνης. (Σκοπεῖται)*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίστετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τοὺς
χειμῶνα με ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγένετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἢ
κοπή, ἢ ξήρανσις καὶ ἢ φύλαξις αὐτοῦ.....

*Διὰ σανὸν ἐγένετο πρόβατον σπορά, δ.
κοπή καὶ ἀποξήρανσις Ἀπρίλιου-Μαΐου.
ἐγένετο καὶ δέσμντια καὶ ἀποδεδειγτο.*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). *Ἀπρίλιου-Μαΐου, μὲ δρέπανον.*...

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὥς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

.....

.....

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Ἡ μεταφορά τῶν δεματιῶν γίνεται καὶ γίνεται διὰ τῶν εἰς τὸ άλώνι

.....

.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινες τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; ὅταν παρῇ καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; ὁ χωρὶς

που τοποθετοῦνται τὰ δεμάτια καλεῖται ... θεμωνιά. Ἡ τοποθέτησις γίνεται κατὰ σωρὸς

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ άλώνι; Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον ἀλὼνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν

.....

.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; τὸ άλώνι κατεσκευάζετο ἔξω τοῦ χωρίου ἀντισταθμίζοντος τοποθεσίας καὶ εἰς ὑψηλὸν μέρος

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐάν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ ἀλώνι σκεπάζει ἀνήκει εἰς μίαν οἰκο-
γένειαν. Σκεπάζεται ὅμως διὰ τὸν ἀγωνισμὸν καὶ ἄλλων.

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει *Κατὰ τὰ*
μέτρα τοῦ νόμου καὶ τὸν περί τὰ μέτρα νόμον

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε, σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *Ἐπὶ παντὶ τῷ ἀγωνισμῷ*

ἡ τοῦ καὶ κινεῖται χωματὰ καὶ τὴν κατασκευὴν τῶν
δάπεδων ἐκρίνετο ἐκ τῆς ἀγωνιστικῆς τοποθετικῆς
ἀπαιτήσεως

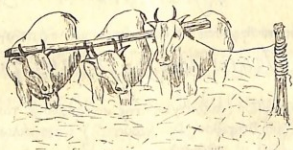
- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου υπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων). *Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἀγωνισμῶν τὰ*
ἀλώνια ἐκαθαρίσθη ὑπὸ τοῦ χορτοῦ ἐν συντηρίᾳ
ὑφείχετο μετὰ ἐκκαθαρίσθη ὑπὸ περαιανῶν
ἀχύρων καὶ ἐστρώσαντο οἱ στήχυες ὑπὸ ἀγωνισμὸν

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; ... *οὐχί* !

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Εἰς τὸ ἀλώνιον ἐποθετῶντο τὰ δειμάτια καὶ
ἐκινετο. ἔκαστος ζῶον εἰς ὃν τὸ κέντρον
μετὰ τὸ ἄλωνα...

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

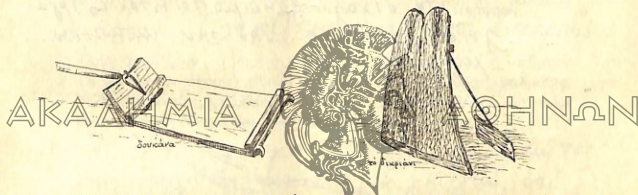
Πολλοχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νίου ἕλιος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
στρούλουρας, δοκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Τὸ ἀλώνισμα γίνεται διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσιν...
τῶν (βοῶν, ἵππων, ἀμεινῶν).....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειᾶς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειᾶς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιοῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἑλασμάτων ἢ ἀποσχιδῶν σκληροῦ λίθου ἐξαρθᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχυῶν διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δοικάννα, δικριάν, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἄπο ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἢλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχυῶν τούτων; . . .

ὁ ἀγαθὸς ἐφίκετο καὶ ἵνα διὰ τοῦτο
συρμενὸν ὑπὸ ζβουχέταν Ἰωάν, περιστροφέταν
ἐπὶ τῶν σταθμῶν. ἡ πᾶσι, δημητριάδῃ, ὁ πρὶν ἐξ
ἡρώτα εὐμοίω. καὶ μετὰ τὴν τοῦ βυροῦρον ἀφίω
ἢ ἡ ἀντιφω. ἀποφράξῃ ἐν τῇ μάχῃ. ὁ βυροῦρος
ἐπὶ τοῦ μὲν ὡς ἐφίκετο.

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τῆς ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ὁ ἀλωνισμὸς ἤρχιζ. ἐν. ἀπὸ 8-9 π.μ. συνεχῶς
ἀντὶ διακοπῆς μετὰ 5-6 μ.μ.

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Τὸ διχάλι ἐργαλεῖο ποιεῖται ὡς ἑξῆς:
ἦν. ἐργαλεῖο ἀπὸ τῆς κατωτέρω
μορφῆς.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

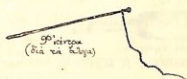
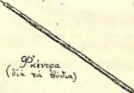

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπουστας στάχυν; Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ

ὁ γεωργὸς ρίπτει τὰς στάχυν εἰς τὸ ἀλώνι καὶ κορμίζει αὐτάς διὰ τὴν διχάλιν.

14) Ἦτο ἐν χρήσει ἐιδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα): Ἐν χρήσει ἦτο ἡ ἀλωνόβεργα κατασκευασμένη ἐν τῇ πύλῃ 1, 5 μέτρων

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν ἡ. ἐκφρασίᾳ. ἐκ τοῦ ἐχθρῆτος. ἀπὸ τῆς ἑξήκειας. ἔστι. εἰς τοῦ. εἰς τὴν δὲ τὴν γινώσκων τῶν παλαιῶν ἐνδοκίμων μετὰ τὸν ὅρον περίησαν 5.

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
... (λαμ.) ... μάλαμα ... ὁ καρπός.

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. κοπάκηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ αἰαγά καὶ ἀνελαμβάνον τὸν ἀλωνισμόν ...

ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς ἀγωνιάται ἰδικὰ του
καὶ ἀγωνιάται καὶ ἀγωνιάται ἐπὶ
Χρήματα

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Πρό τούτου περὶ τοῦ ἀλῶνα ... ἐκ τῆς κοπῆς
διὰ κοπῆς ... τὸν ἀλῶνα ... ἀλῶνα

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

Ὁ κόπανος ἐλέγετο (κόπανος) καὶ κοπῆς ἀλῶνα
ἐκ ξύλου ... μῆκος ... 30 μ.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.). *Τὸ κοπάνισμα ἐγένετο ἐν οἴκῳ
πατρὸς μου ἐν (Κριθί, τιφί, Σφαί, ροβίδια)...*

κοπανὸς στρογγύλος

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνισμα
μικρῶν σπόρων δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ; *Τὸ κοπάνισμα ἐγένετο μετ' ἐν
ὕψος τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπάνίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) *Κατὰ τὸ κοπάνι- νίωμα οἱ σταχυεῖς ἐξήχοντο ἐπὶ σφαιμαῖων (χινάρας). Ἀπὲξήχθη δὲ μὲν οὖν εἰς τὸν χωρίσμον τὰς κοπάων.*

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *Πρὸς τὴν μηχανὴν ἀνέμισμας οἱ σταχυεῖς ἐκρίθησαν ἀπὸ τοῦ σπυρίου.*

β'. Λίχνισμα

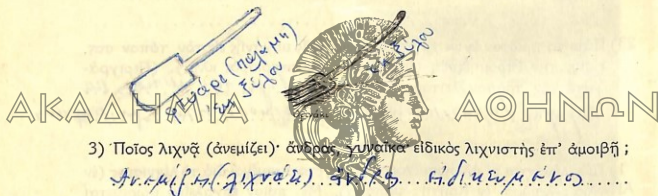
- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. *Οἱ σταχυεῖς ἐκρίθησαν ἀπὸ τοῦ σπυρίου. ὁ δὲ δὴ τὸν θρινάκιον. καὶ τὸν σπυρίον. ὁ δὲ δὴ τὸν θρινάκιον. καὶ τὸν σπυρίον. ὁ δὲ δὴ τὸν θρινάκιον. καὶ τὸν σπυρίον.*

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔξιμον τοῦτο.

1) Εκτός έχω εχῆμα ἐπίμνησιν. Μετά τοῦ ἐκτός
ρίθμην τῶ παραπύ ἀπὸ τοῦ ἀχῆρον γίνεται ὁ αὐ-
ρὸ τῶ παραπύ (κύμα) παραφύνηται. Ἡ τὴν ἡσυχίαν
τῶ ἐκτός ἡ παράμνη ὁ δὲ ἀχῆρον ἡσυχίαν τοῦ ἐκτός ἡσυχίαν
τῶ ἐκτός ἡσυχίαν παραφύνηται τὸν παραπύ.
 2) Μὲ ποῖον ἐργαλείον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο:
φτυάρι, θρινάκι; Ἰχθυογραφήσατε τοῦτο. τῶ ἰχθυί κύμα φύνηται.
τῶ μκ τῶ θρινάκι παραφύνηται (παράμνη)

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λήχισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλῶνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων ἀποχωρίζονται
(κόντυλοι) ν. ἀποχωρίζονται μετὰ τοῦ
βλίστρου καὶ τοῦ κόμματος.....

5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

*Τὸ περποζώνεμα γίνεται ἐπὶ τοῦ τοῦ αὐτοῦ γυναικῶς
καὶ... μόνον ἐπὶ τοῦ αἵτου.*

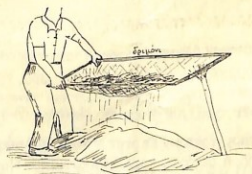
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

*ὁ ἀποχωρισμὸς γίνεται μετὰ βελίστης καὶ
πρόμινου.*

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μετὰ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ;

ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν μετὰ τὴν
 ἀφαίρεσιν τῆς χυμώδους ἐκείνης. ὁ σωρὸς ἀμύχνηται
 ἐπὶ ὄρν. τῶν κτηνῶν ἐχέμεται τῶν ὠρῶν
 καὶ ἐσηκεῖται ἐπὶ προσκυνηθείς

- 8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

Επειτα τα μεταληψες ο θεος τον ο. σου...

- δ) τὸ ἀλωναϊότικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημοτικῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἱχθυογραφήματα ἡφωτογραφίας αὐτῶν) : 1. παλαιότερον μέτρον τῶν δημοτ.
τριαικῶν. ἔχρησιν ποιεῖται. 2. (μὲν τοῦ ρ. κ.) χυ-
ρητινὸν 1. 12. 13. 14. 15. διαφόρων

- 3) Πού άπεθηκεύετο κατόπιν ή παραγωγή (ό καρπός) υπό του γεωργού
έντός τής οίκιας (εις ποία δοχεία) ή εις άγρούς έντός ειδικών λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερώς εις έκάστην περίπτωση τας σχετι-
κάς συνθηκάς) *Ο καρπός αποθηκεύετο παρα τού γεωργού
εις ειδικάς γάλλιας υπηλτάς έντοι 10.1. γαλ.
οί όποιοι εφομεύετο (γαύβει)*

- 29 —

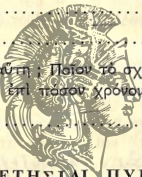
κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ... *Τὸ ἀχρὺρον ἀποδύνηται
καὶ ἀποδυμνέται εἰς ἀχρὺνας ἐδιδίκα
πρὸς τὰς κομὰς καὶ τὰς ἐνὶ ἀποδύκῃ διὰ τὴν
ἀπὸ τῆς κομῆς.*

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρων στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; *ἢ με-*

*τὰ τὰς κομὰς ἐγίνετο μετὰ τὸν ἀγρὸν καὶ τὸν ἀγρὸν
κατὰ τὸ χῆμα οὗτον ὅριμοι σπόροι καὶ βαρύτεροι
ἐπὶ τῇ ἐξωτερικῇ πλευρᾷ τῶν κομῶν ὅπου
καὶ ἐφαρμόζοντο εἰς σπόρον.*

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

*Ἰαννῆμα φωτιάς εἰς τὸν τόπον πραγματοποιεῖται τὸ
ἑσπέρas τοῦ 23^{ου} Ἰουνίου (Κληδόνου) καὶ τὸ Πάσχα
(κάψιμο τοῦ Ἰούδα).*

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; *τὸ κάψιμο
τοῦ Ἰούδα γίνεται μετὰ τὴν 12^{ην} νύκτα καὶ τὴν 1^{ην} Σαββάτου
2^{ην} τοῦ δὲ ἀναφῆς φωτιάς μετὰ τὴν 23^{ην} Ἰουνίου καὶ
δύναται νύκτα καὶ πρῶτα βραδυνὰ ὥρα.*

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Κατὰ τὴν... πυρὰν... τοῦ... καίονται...
οἱ... (Μαῖνδι.)... στεφάνου... καὶ...
... Πρωτομαγίας...

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς) Κατὰ τὸ Πάσχα,

ἔμοιζεν ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα...
... ἐνδυμένα...

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ